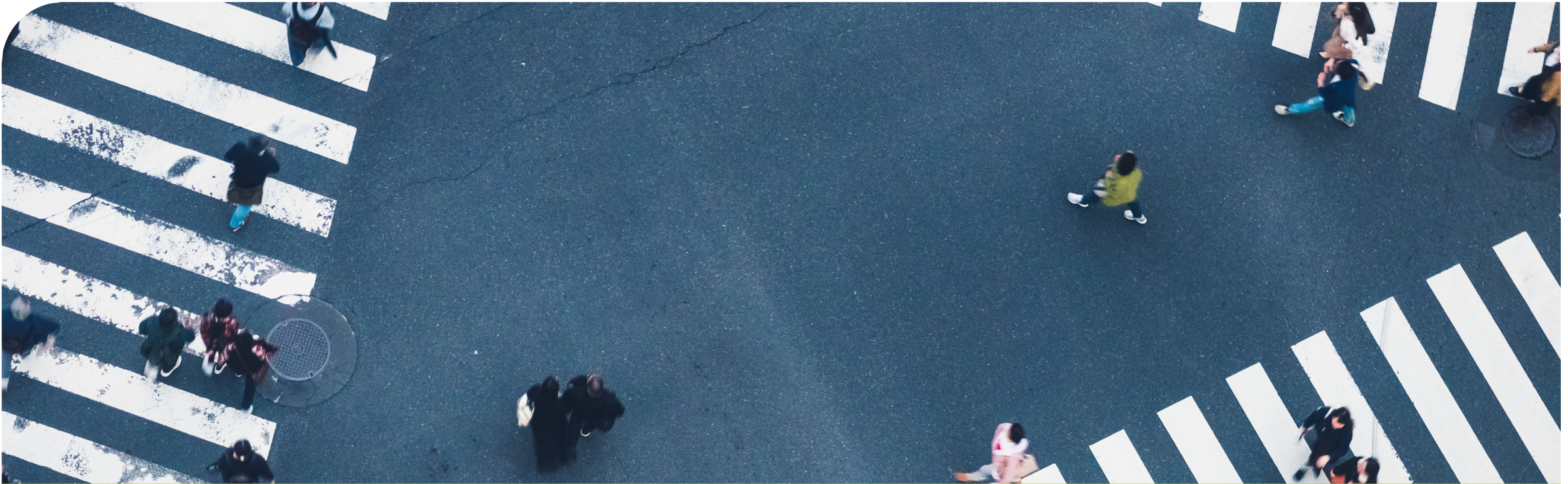

MAATSCHAP
VOOR COMMUNICATIE

Onderzoek Maatschap voor Communicatie

Participatie bij gemeenten moet veel professioneler
Communicatieadviseurs missen de boot

Participatie bij gemeenten moet veel professioneler

Alle gemeenten zijn er druk mee bezig. Burgerparticipatie: het in een vroegtijdig stadium betrekken van burgers bij besluitvorming. Een goed signaal met het oog op de aankomende omgevingswet. Toch moeten gemeenten burgerparticipatie veel professioneler aanpakken. Anders lopen ingewikkelde opgaven zoals de energietransitie geheid in de soep. Dit blijkt uit een onderzoek van Maatschap voor Communicatie onder bijna 50 communicatieadviseurs, projectleiders, wethouders en raadsleden bij gemeenten. Helder beleid en deskundigheid missen. Communicatieadviseurs moeten de handschoen oppakken.

Niemand gaat er echt over

Participatie wordt steeds belangrijker om tot goede besluiten te komen. Maar anders dan de communicatie-discipline is participatie nog op allerlei verschillende plekken in de gemeentelijke organisatie belegd. Bij projectleiders, communicatieadviseurs, wijkmanagers en anderen. Niemand gaat er echt over. In veel gemeenten ontbreekt ook eenduidig beleid op het gebied van participatie, waardoor iedere gemeenteprofessional op zijn eigen manier vormgeeft aan participatie. Gevolg: onduidelijkheid bij collega's en ogenschijnlijke willekeur voor inwoners.

Is de communicatieadviseur ergens te bekennen?

De rol van de communicatieadviseur in participatietrajecten wisselt sterk. Soms is communicatie vanaf het begin betrokken, maar vaak ook te laat. Communicatie zit bovendien vaak in een uitvoerende rol (middelen maken) in plaats van een strategische (meedenken over de opzet). Gevolg: onheldere boodschappen, een gebrekkig beeld van de doelgroep en te weinig inhoudelijke samenhang. Communicatieadviseurs moeten daarom een veel steviger rol pakken en laten zien welke waarde zij toevoegen.

Met innovatie bereik je *unusuals*

De middelenmix in participatietrajecten kan veel innovatiever. Veel gemeenten beperken zich nog te veel tot klassieke middelen zoals informatiebijeenkomsten,

waardoor je steeds dezelfde 'grijze dakjes' ziet in plaats van de zo gezochte onbekende gezichten, de *unusual suspects*. Lichtpuntje: de coronacrisis heeft een boost gegeven aan online vormen van participatie waardoor nieuwe doelgroepen in beeld zijn gekomen.

Van vinken naar verankeren

Gemeenten doen hun best om de uitkomsten van participatietrajecten goed te verankeren in de besluitvorming. Maar de inwoners herkennen hun inbreng zelden terug. Duidelijk terugkoppelen wat er met de opbrengst is gedaan is belangrijk voor de vertrouwensband tussen gemeenten en inwoners. Gemeenten moeten voorkomen dat participatie op een afvinkoefening lijkt. Dat kan door steeds oprecht nieuwsgierig te zijn naar hoe met hulp van inwoners beleid of projecten beter kunnen.

Wanneer wordt gemeente zelf participant?

Veel gemeenten zijn nog vooral bezig met hun eigen burgerparticipatie. Ze missen echter vaak de aansluiting met initiatieven vanuit de samenleving, die sterk in opmars zijn. Bij initiatiefnemers leeft bovendien vaak het gevoel dat de overheid hen eerder in de weg zit dan verder helpt. Gemeenten moeten omdenken: je hoeft niet alles zelf te doen. Door als gemeente actief te participeren in de samenleving kan je ook overheidsdoelen helpen realiseren.

Conclusie

Gemeenten die investeren in professionele burgerparticipatie krijgen beter beleid en daardoor een mooiere gemeente. Participatie moet een vaste plek krijgen in de organisatie. De communicatieadviseur moet zorgen voor een sterke verbinding met inwoners, in het bijzonder ook de *unusual suspects*. Weet wat er leeft. Niet eenmalig, maar continu. De gemeente moet zelf veel actiever deelnemen aan initiatieven uit de samenleving.

Meer weten? Neem contact op met...

Frithjof de Haan

Partner

06 53 90 02 68

frithjof@mvc.nl

Over Frithjof

Frithjof de Haan, founding father van de Maatschap, is een gepokt en gemazelde adviseur. Een veelgevraagde sparringpartner en van rijkswege gecertificeerd moderator. In zijn element bij verandercommunicatie, participatie en een gedreven procesbegeleider. Brengt complexe vraagstukken terug tot de kern en biedt zijn opdrachtgevers verrassende, nieuwe invalshoeken. Frithjof leidt spannende gesprekken. Van een tweegesprek en teamsessies tot bijeenkomsten met honderden mensen. Hij geniet van het debat zolang het maar ergens over gaat en ergens toe leidt.

Remmert van Haaften

Senior Adviseur

06 51 62 10 17

remmert@mvc.nl

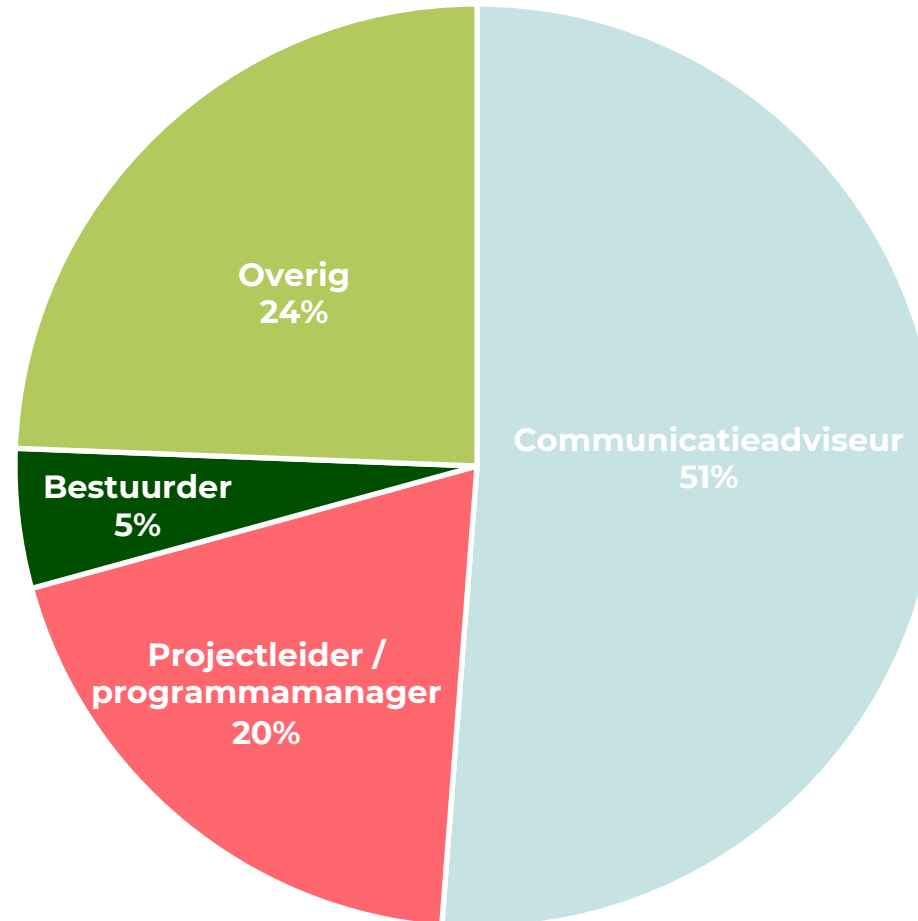
Over Remmert

Remmert heeft een achtergrond in de politiek en bij belangenorganisaties. Hij adviseert organisaties in het publieke domein, zoals gemeenten, provincies en ministeries, over complexe communicatie- en participatievraagstukken. Zijn aanpak kenmerkt zich door een gedegen analyse van het speelveld om vervolgens samen met u een strategie te ontwikkelen die werkt. Want pas als uw hoofdpijndossier in beweging komt, is zijn missie volbracht.

Onderzoeksresultaten

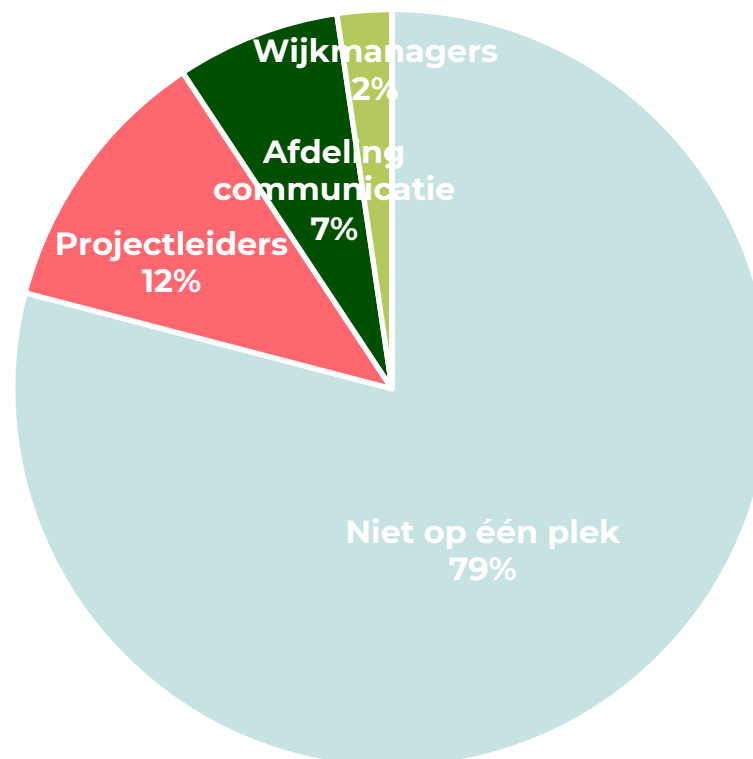

Wat is je functie?

■ Communicatieadviseur ■ Projectleider / programmamanager ■ Bestuurder ■ Overig

Waar is burgerparticipatie in de organisatie belegd?

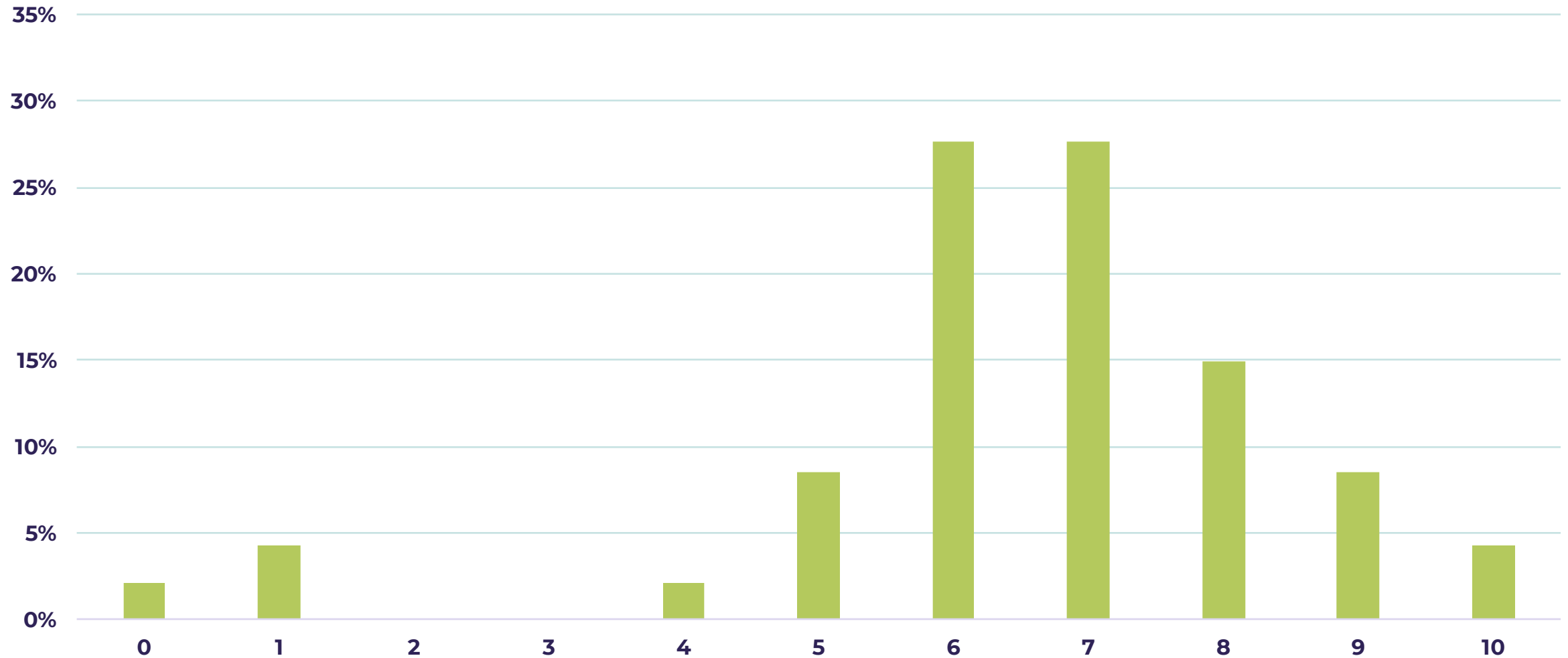
**Er is een eigen
afdeling
burgerparticipatie**
0%

Anders
0%

- Niet op één plek
- Projectleiders
- Afdeling communicatie
- Wijkmanagers
- Er is een eigen afdeling burgerparticipatie
- Anders

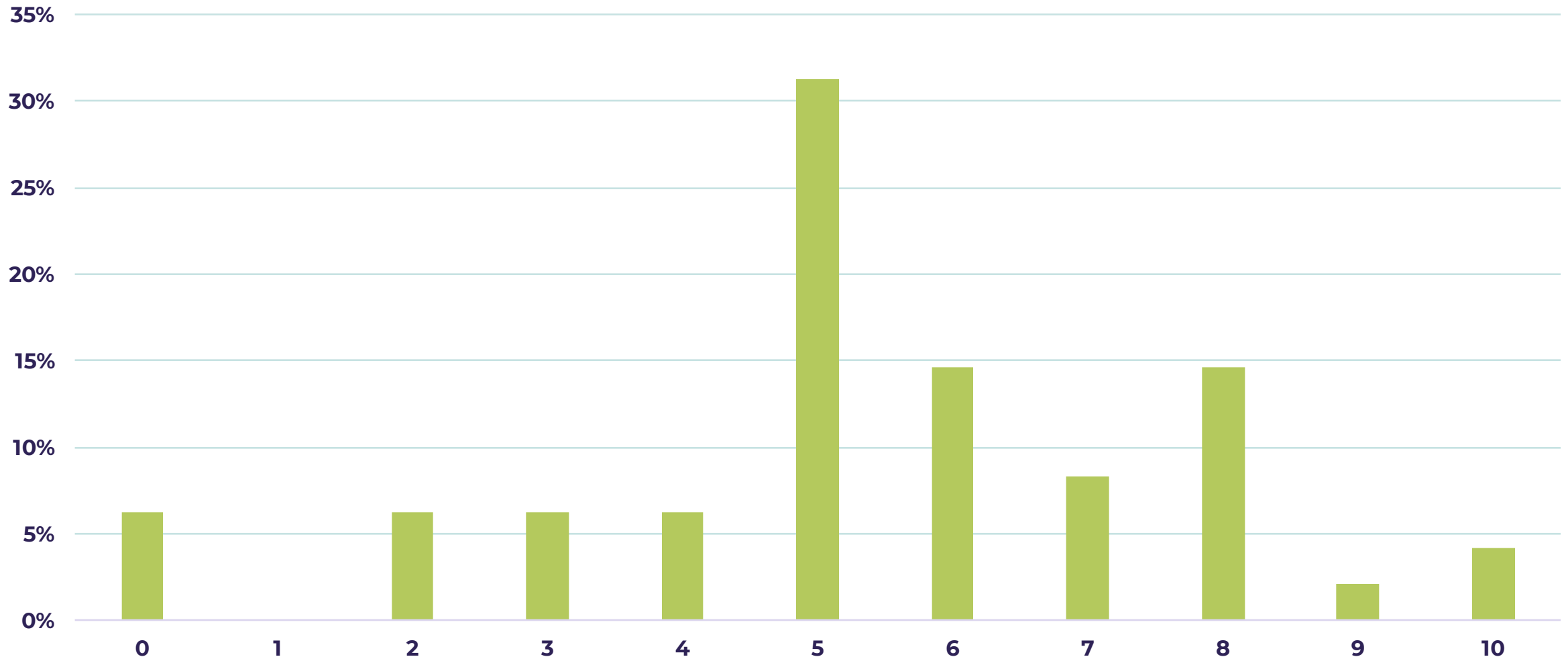
Mijn gemeente heeft een duidelijk beleid voor burgerparticipatie

(N = 47)

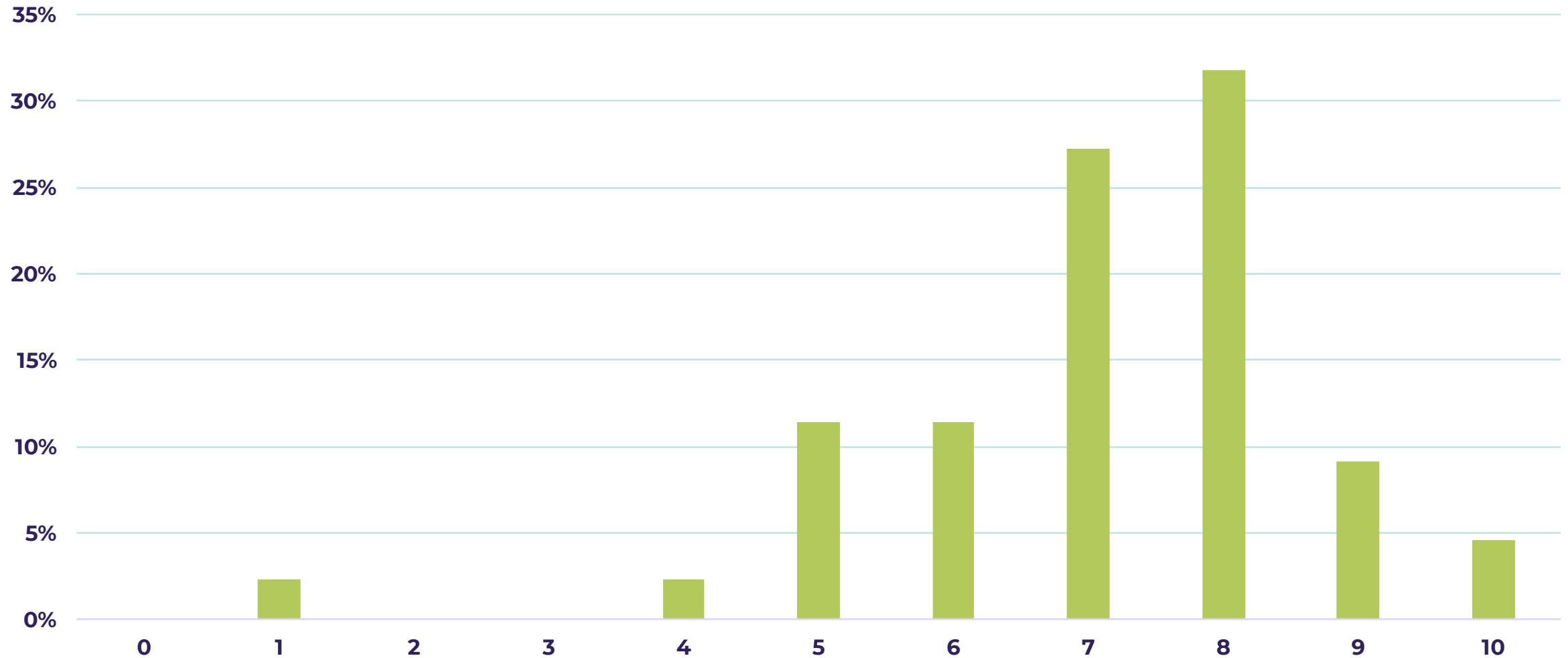
Burgerparticipatie is achterhaald, overheidsparticipatie is het nieuwe normaal

(N = 48)

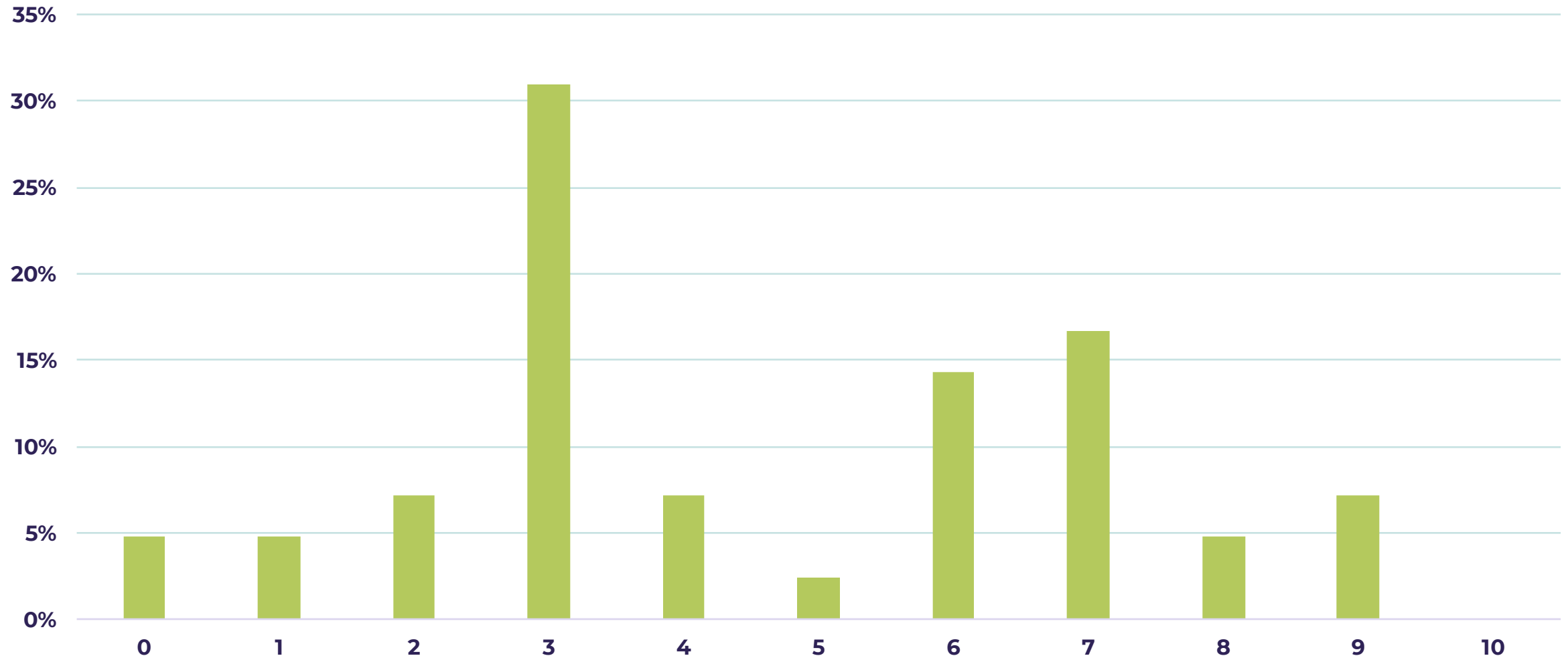
Communicatie is vanaf het begin betrokken bij participatietrajecten in onze organisatie

(N = 44)

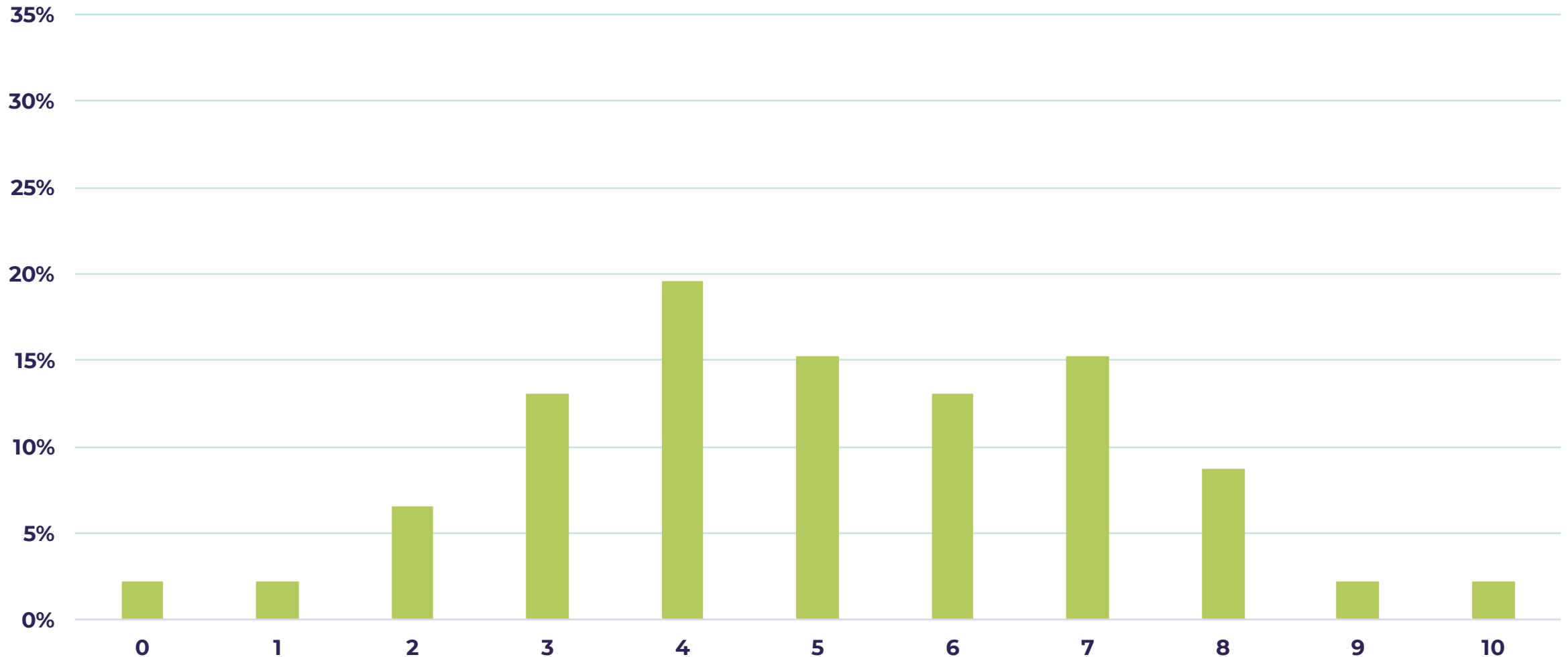
Communicatie bij participatietrajecten beperkt zich vaak tot klassieke middeleninzet

(N = 42)

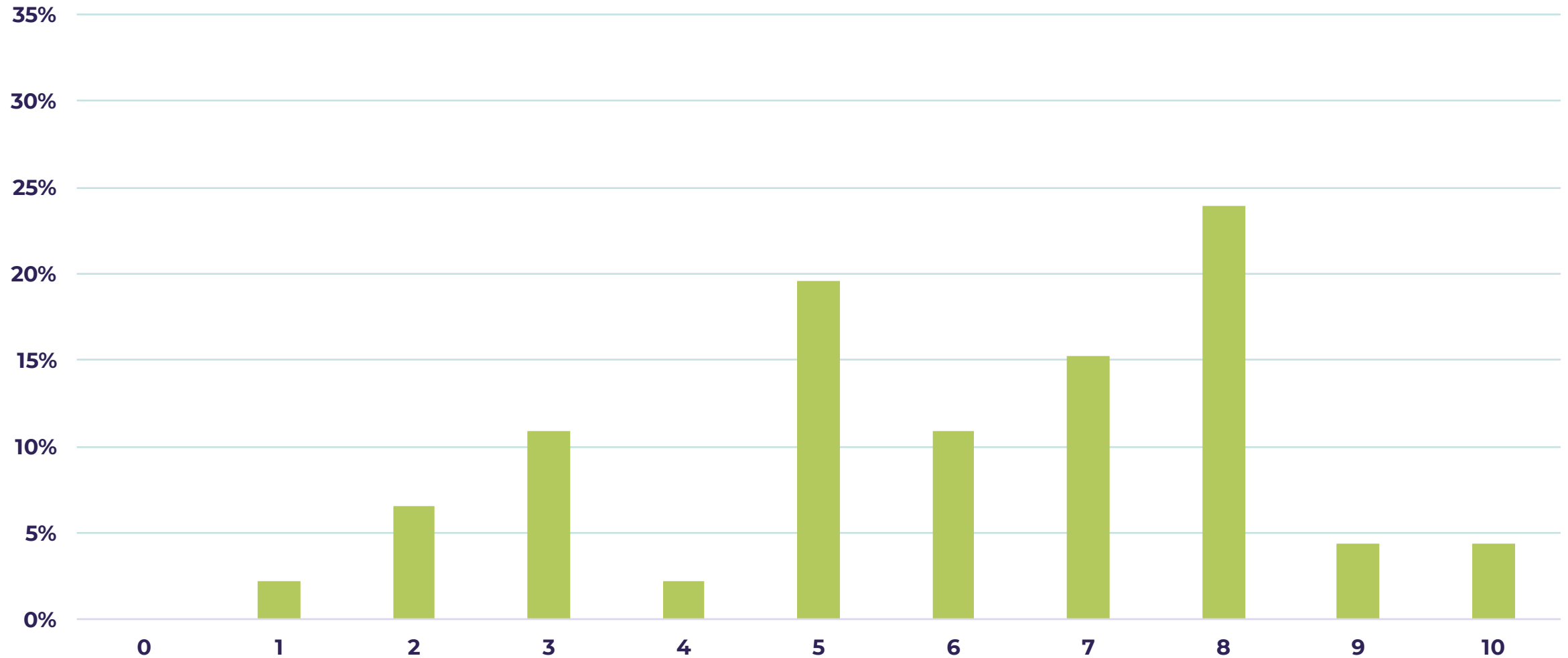
Veel burgerparticipatie beperkt zich tot informatiebijeenkomsten, van samen plannen maken (cocreatie) is nog weinig sprake

(N = 46)

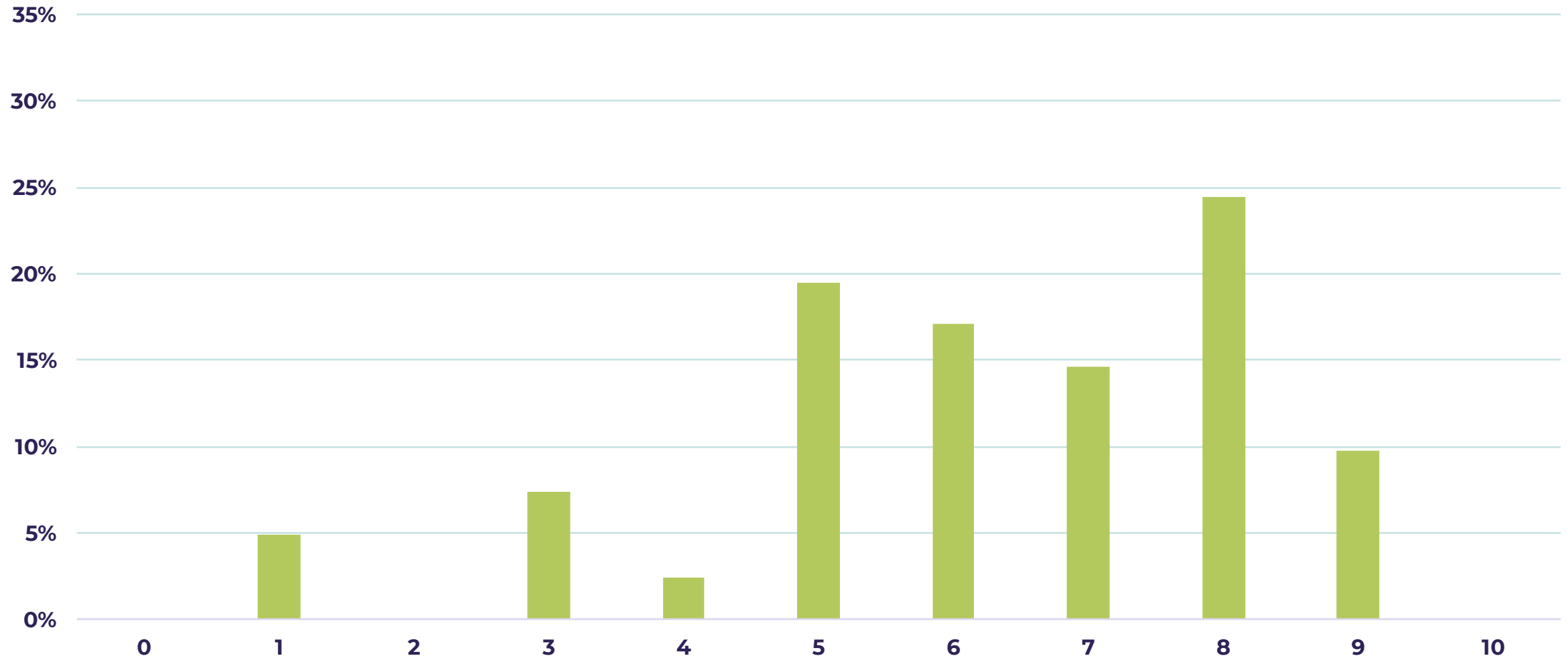
Bij onze bewonersbijeenkomsten zie je altijd dezelfde mensen

(N = 46)

Online burgerparticipatie heeft een vlucht genomen door de coronacrisis

(N = 41)

Met de uitkomsten van burgerparticipatie wordt echt iets gedaan

(N = 45)

